

**Raport privind realizarea activităților de educație civică și electorală
de către Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral
în anul 2022**

Chișinău, 2022

Cuprins

Sumar	3
Activități	3
Educație electorală timpurie în grădinițe	3
Tabăra aleșilor școlari	4
Concursul de pictură VotART Junior	5
Concurs pentru biblioteci	6
Jocul intelectual cu tematică electorală – Ce? Unde? Când?	8
Alegeri 4D – Conectează-te!	10
Instruirea metodiștilor/metodistelor din grădinițe	11
Instruire pentru profesori „Alegeri de la A la Z”	11
Școala electorală	11
Conferința electorală CICDE Open Talks	13
Elaborarea materialelor	13
Metodologia pentru metodiștii și metodistele din grădiniță	13
Arci și Sfatul Pădurii	14
Kit de educație electorală	14
Puzzle electoral	15
Quiz electoral – Ziua internațională a alegerilor	15
Democrația Explicată De Copii	16
Alte activități realizate de către CICDE în afara planului anual	16
Instruirea membrilor consiliilor de Elevi	16
Instruirea „Bibliotecile - puncte de educare a alegătorilor”	17
Vizite de studii	17
Realizări	18
Vizibilitate	18
Concluzii	19

Sumar

Activitățile desfășurate de Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) pentru anul 2022, realizate în baza *planului activităților de educație civică și electorală al Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral*, aprobat prin ordinul directoarei CICDE nr. 02-a/2022 din 09 februarie 2022, au fost grupate în felul următor:

- ✚ Educație electorală timpurie în grădinițe;
- ✚ Tabăra Consiliilor de elevi;
- ✚ Concurs de desene „VotART Junior”;
- ✚ Concurs pentru biblioteci „Biblioteca prietenoasă alegătorilor”;
- ✚ Jocul intelectual cu tematică electorală Ce? Unde? Când?;
- ✚ Alegeri „4D – Conectează-te”;
- ✚ Conferința anuală CICDE Open Talks;
- ✚ Instruirea metodiștilor/metodistelor din grădinițe;
- ✚ Instruirea profesorilor „Alegeri de la A la Z”;
- ✚ Școala Electorală;
- ✚ Elaborarea unui puzzle din seria de jocuri „Arci te provoacă la joacă”;
- ✚ Elaborarea unei cărți de povești în care personajul principal va fi Arci, mascota CICDE;
- ✚ Elaborarea a 2 activități de educație electorală și desfășurarea pe diverse platforme online.

Activități

Educație electorală timpurie în grădinițe

CICDE consideră că educația electorală trebuie să înceapă de la grădiniță, astfel se va asigura sustenabilitatea exercitării dreptului la vot și participarea tinerilor în alegeri. Consolidarea încrederii cetățenilor în procesele și valorile democratice începe prin instruirea de la o vârstă fragedă.

cuprinsă între 5 și 7 ani.

Copiii au fost familiarizați cu informații din domeniul alegerilor, combinându-le cu diferite activități interactive.

Ei au fost activ implicați în discuții despre alegeri, activitățile au culminat cu simularea unui proces de vot. Fetele și băieții au avut posibilitatea să aleagă desenul animat preferat, aplicând ștampila „Votat” pe buletine de vot.

Tabăra aleșilor școlari

Începând cu 2018 CICDE desfășoară instruire pentru alegerea Consiliilor de Elevi, iar în acest an a fost organizată Tabăra Aleșilor Școlari.

Scopul Taberei a fost dezvoltarea capacităților de lider/lideră ale participanților și participantelor, abilităților de formulare a propunerilor de proiecte pentru necesitățile comunității școlare, gestionarea activităților din cadrul proiectelor și exersarea democrației școlare într-un mediu prietenos și plăcut.

Evenimentul a reunit elevi și eleve din toate regiunile țării, care pe parcursul a 3 zile au fost implicați activ în jocuri de rol, exerciții practice, dezbateri și multe activități distractive. În total au participat 50 de adolescenți și adolescente, dintre care 37 de fete și 13 băieți. Vezi *Diagrama 1*

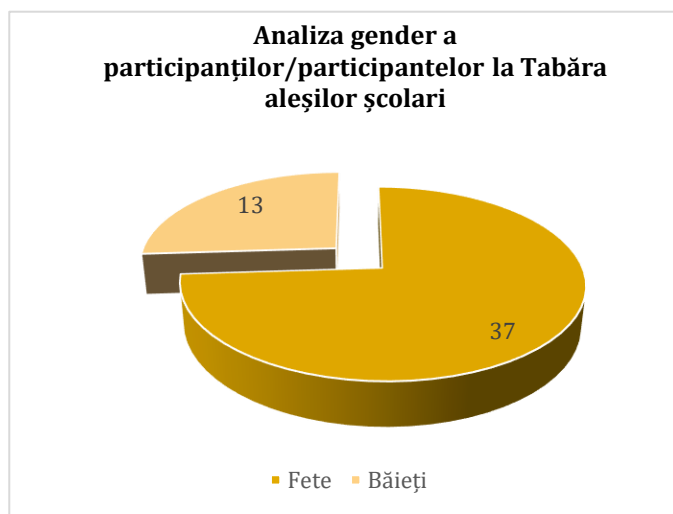

Diagrama 1: Analiza gender a participanților/participantelor la Tabăra aleșilor școlari

În cadrul Taberei aleșilor școlari elevele și elevii au realizat 10 proiecte, care ar putea fi implementate în comunitățile școlare. În ultima zi de Tabără a fost ales cel mai bun proiect. Fiecare participant/participantă a avut dreptul să acorde puncte care au putut fi împărțite la mai multe proiecte cu condiția ca suma să nu depășească 10. Totodată, tinerile și tinerii nu au

avut dreptul să voteze pentru proiectul lor.

Proiectul câștigător a acumulat 78 de puncte și a avut drept scop rezolvarea problemei privind lipsa apei calde în școli.

Evaluarea Taberei s-a realizat în baza chestionarelor zilnice pe care participanții și participantele au fost rugate să le completeze

apreciind fiecare sesiune în parte sub aspectul conținutului și al prezentării. În proporție de 96,8 la sută, participanții/participantele au calificat toate sesiunile cu cea mai mare notă menționând că informația și modul de expunere a fost foarte interesant și util.

La final, a fost realizată evaluarea verbală, dar a fost repartizat și un chestionar general pentru a stabili gradul de satisfacție a beneficiarilor/beneficiarelor față de Tabără per ansamblu și

pentru a evalua aranjamentele logistice (sală, cazare, mâncare). În linii generale toate aspectele

au fost apreciate la cel mai înalt nivel, cu comentarii pozitive la adresa formatorilor/formatoarelor și a CICDE. Vezi Diagrama nr. 2: Analiza satisfacției participanților.

La întrebarea dacă activitatea a fost utilă toți/toate au răspuns unanim că activitatea a fost utilă.

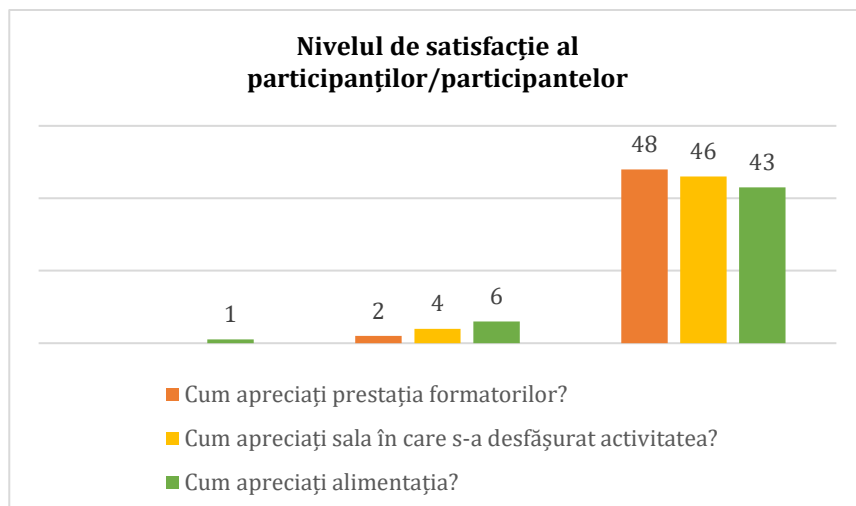

Diagrama nr. 2: Analiza satisfacției participanților

Concursul de pictură **VotART Junior**

Pentru susținerea, stimularea și promovarea ideilor creative și originale ale tinerilor/tinerelor în domeniul electoral, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral a desfășurat în perioada 15 până pe 22 octombrie 2022 prima ediție a concursului de pictură **VotART Junior 2022**.

Competiția a durat o săptămână, timp în care 25 de tinere și tineri artiști plastici de la școlile de arte sau clase cu profil artistic din toată țara, și-au adunat elanul creator pentru a reda pe pânză democrația și alegerile.

Pe 15 octombrie în cadrul evenimentului de deschidere participanții și participantele au fost familiarizate cu noțiuni generale despre alegeri, au aflat care sunt tendințele actuale în pictură și despre impactul materialelor vizuale de educație electorală asupra comportamentului alegătorilor.

Desemnarea celor mai bune creații a fost o adevărată provocare pentru juriu, deoarece toate au fost realizate cu mult talent, în stiluri diferite, cu mesaje puternice și expresive. Membră a juriului, președinta

Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, Florina Breazu, a remarcat prezența unei corespondențe vizuale foarte reușite dintre mesajul lucrărilor și tema concursului, diversitatea viziunilor asupra subiectului, dar și calitatea exprimării.

„Mă bucur că tânăra generație este entuziasmată de posibilitatea de a veni cu o părere, cu o atitudine față de democrație. Am apreciat potențialul participanților și cred că acest concurs poate fi o pistă de lansare în marea artă”, a declarat Florina Breazu la decernarea premiilor.

De asemenea, Doina Bordeianu, directoarea CICDE, i-a felicitat pe toți participanții la VotART Junior, menționând că acest concurs a fost un adevărat examen atât pentru organizatori, cât și pentru tinerii artiști: „Noi la Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral testăm permanent metode noi, inovative de educație civică și electorală. De data aceasta, împreună cu partenerii noștri, am decis să facem un concurs de pictură. În artă ca și în democrație este

încurajată libera exprimare și se apreciază valoarea. Participanții și participantele au trebuit să se gândească cum fac aceste conexiuni și cum ne prezintă democrația și alegerile în culori”.

Cele mai bune trei lucrări, selectate de către Comisia de jurizare, au fost premiate după cum urmează:

- I loc: certificat cadou în valoare de 4000 lei;
- II loc: certificat cadou în valoare de 3000 de lei;
- III loc: certificat cadou în valoare de 2000 de lei;
- mențiune: certificat cadou în valoare de 1000 de lei.

Lucrările realizate în cadrul VotART Junior au fost vernisate în cadrul unei expoziții cu durata de zece zile la Muzeul Național de Artă al Moldovei și în cadrul Conferinței CICDE Open Talks desfășurată pe data de 9 decembrie.

Picturile vor fi folosite în cadrul campaniilor de educație electorală desfășurate de către Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral.

Concurs pentru biblioteci

În perioada 2018-2021, 385 de bibliotecari/bibliotecare au devenit promotori și promotoare ale educației electorale și au avut grijă ca cei care pășesc pragul bibliotecilor să fie informați corect și obiectiv despre procesele electorale din RM. Astfel, bibliotecile au devenit puncte de informare și educarea a alegătorilor, acest lucru o pot confirma cele 12 000 de persoane

instruite cu privire la specificul alegerilor parlamentare, locale și prezidențiale, dar și referitor la importanța votului și responsabilitatea civică pe care o poartă fiecare cetățean.

În 2021, 4 biblioteci publice au beneficiat de granturi din partea CICDE. Cele 4 biblioteci au desfășurat activități în perioada august – septembrie 2021 pentru mai multe grupuri de beneficiari/-e cum ar fi: copii de la grădinițele din localitate, elevi și eleve, tinere și tineri, utilizatori și utilizatoare ale bibliotecilor, dar și pentru alte bibliotecare și bibliotecari din cadrul rețelelor de biblioteci raionale.

În total 781 de persoane au beneficiat direct de activitățile desfășurate de câștigătorii granturilor, iar cca. 2000 indirect prin articolele citite, fluturașii informativi, postările de pe rețelele de socializare etc.

În 2022 CICDE a organizat concursul „Biblio-R.A.F.T electoral”. La concurs au participat 9 biblioteci din Republica Moldova, prin intermediul unui bibliotecar/unei bibliotecare.

Pentru a promova participarea bibliotecilor la concurs și pentru a oferi detalii despre modul de organizare și desfășurare a acestuia, CICDE a desfășurat o sesiune de informare pe online. La

sesiune au participat 28 de bibliotecare.

Concursul a constat în desfășurarea, în perioada 1 august 2022 – 15 noiembrie 2022, a unui șir de activități de educație civică și electorală de către bibliotecar/bibliotecară, cum ar fi: lansări de carte tematică, întâlniri cu experți/ experte în domeniul politic și electoral, seminare, lecții publice, dezbateri, simulări ale procesului electoral etc¹.

Astfel, în cadrul concursului au fost desfășurate 36 de activități pentru 1463 de beneficiari de toate vârstele.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=fg-V8tSMAtk>

<https://bibliotecalbaiuliablog.wordpress.com/2022/11/15/drepturile-omului-in-republica-moldova/>

<https://www.facebook.com/alba.iulia98>

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0puMUqQ7XmDpxRH56aUFp7

<https://www.facebook.com/100011494491324/videos/839090273899890/>

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0rSgtqemNr5D7Tfa5PmbbmFGvC9fYtbQRfviHguB76dV7aXKag5yraGJEb5nVobil&id=1000114663029

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=5142410305858921&set=pcb.5142413479191937>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=508780301281240&set=pcb.508783417947595>

În urma evaluării au fost selectate câștigătoarele și câștigătorii de pe locurile I, II, III și o mențiune.

În data de 29 noiembrie a fost desfășurat evenimentul de premiere în cadrul căruia fiecare participant/participantă a realizat o prezentare despre activitățile pe care le-a implementat.

CICDE a acordat premii bănești sub formă de certificate cadou pentru procurarea tehnicii pentru uzul bibliotecii, certificate cadou pentru procurarea cărților, diplome de participare, publicații și materiale marca CICDE.

Premiile au constat în:

- Locul I: certificat cadou pentru procurarea tehnicii în valoare de 10 000 lei (zece mii de lei)
- Locul II: certificat cadou pentru procurarea tehnicii în valoare de 7 000 lei (șapte mii de lei)
- Locul III: certificat cadou pentru procurarea tehnicii în valoare de 5 000 lei (cinci mii de lei)
- Mențiune: certificat cadou pentru procurarea cărților în valoare de 1000 lei (una mie lei).

Toți participanții și toate participantele la concurs au primit certificate de participare, materiale promoționale, cartea „Arci și Sfatul Pădurii” și un certificat cadou în valoare de 500 pentru procurarea cărților.

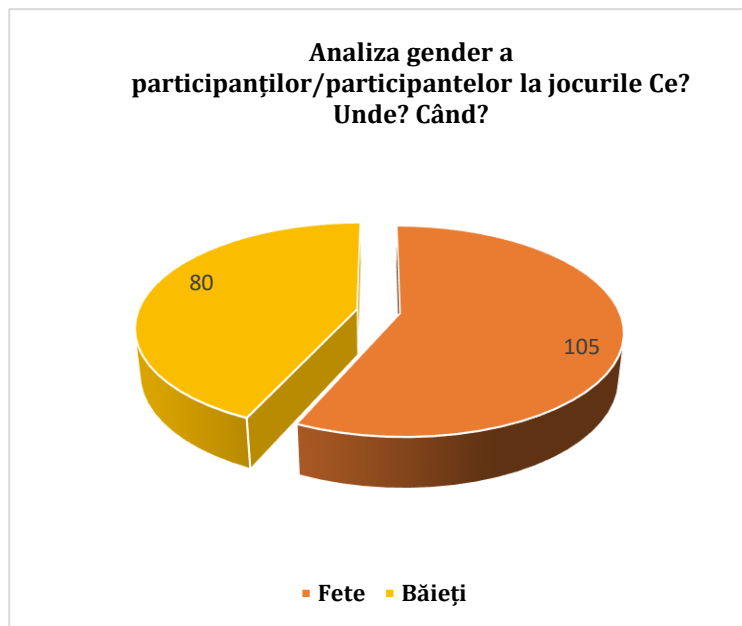

Jocul intelectual cu tematică electorală – Ce? Unde? Când?

„Ce? Unde? Când?” este un joc de echipă în cadrul căruia sunt puse întrebări la care echipa trebuie să găsească rapid un răspuns. Fiecare întrebare este discutată timp de un minut, la finalul căruia echipa oferă pe o foiță răspunsul considerat corect. Jocul se bazează pe 36 de întrebări de cunoștințe și logică (cultură generală - circa 35%, logică - circa 65 %). Pentru fiecare răspuns corect echipa primește un punct. „Ce? Unde? Când?” mizează pe gândirea analitică, pe asociații, pe jocuri de cuvinte, pe indicii ascunse în textul întrebării și uneori, pe formulări eliptice.

Activitatea presupune competiția între echipe formate din cel mult 6 jucători/jucătoare. Întrebările sunt elaborate de președintele Clubului Moldovenesc de Jocuri Intelectuale, Octavian Sirețeanu, fiind predominant din domeniul electoral, atât din practica Republicii Moldova, cât și a altor state.

De la un an la altul, jocul intelectual ia amploare, profesorii și elevii din toată țara au aflat despre competiție, iar de la un concurs local în 2017 a crescut la unul tradițional național în 2021. În cei 5 ani de jocuri peste 1166 de elevi și eleve din circa 140 de școli din toată Republica și-au pus abilitățile în joc.

În data de 07 mai 2022 și 05 noiembrie 2022 CICDE a desfășurat la Chișinău două jocuri naționale, la care au participat echipe formate din tineri și tinere, care studiază la liceele din țara, dar și la Universitatea de Stat din Republica Moldova, iar în data de 21 mai 2022 a fost organizat un joc la Anenii Noi, la care au participat echipe formate din elevi și eleve care studiază în gimnaziile raionului Anenii Noi.

În total la cele 3 jocuri au participat 185 de persoane dintre care 105 au fost fete, iar 80 băieți. Vezi *Diagrama 3*

Diagrama 3: Analiza gender a participanților/participantelor la jocurile Ce? Unde? Când?

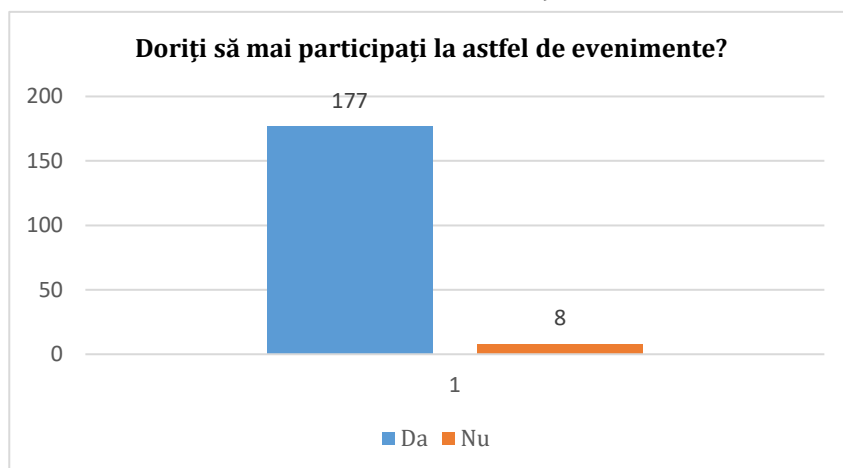
Tinerii și tinerele participante la jocul intelectual cu tematică electorală „Ce? Unde? Când?” au fost întrebați dacă cred că acest joc este o metodă bună de educație electorală. 72% din tineri/tinere au răspuns cu fermitate că acest joc intelectual este perfect pentru îmbunătățirea cunoștințelor în domeniul electoral.

Majoritatea participanților (92%) au calificat activitatea ca fiind una utilă pentru ei, menționând în formularele de evaluare că respectivul joc dezvoltă logica. Tinerii au atras atenția la mai multe aspecte ce urmează a fi îmbunătățite (necesitatea unor mese pentru fiecare echipă, a unui spațiu mai mare între echipe).

Pentru a putea evalua impactul instruirii, tinerelor/tinerilor le-a fost solicitat să menționeze ce lucruri noi au învățat în cadrul acestei activități. Iată unele din răspunsurile acestora:

- Curiozități din domeniul electoral;
- Informații despre politica mondială;
- Multe informații despre alegeri;
- Sisteme electorale din alte țări.

În acest context, tinerii au fost întrebați dacă ar mai dori să participe la astfel de evenimente.

Precum vedeți în *Diagrama 4*, majoritatea impunătoare a participanților au demonstrat intenția de a mai participa.

Tinerii au recunoscut că întrebările au fost dificile, dar prin intermediul lucrului în echipă și a logicii a fost posibil de identificat răspunsurile corecte.

Diagrama 4: Doriți să mai participați la astfel de evenimente?

Pentru participante și participanți au fost procurate materiale promoționale: tricouri, rucsacuri, sticle, pixuri, carnete. La fel, toate echipele participante au primit diplome și certificate cadou pentru procurarea cărților, iar echipele de pe locurile I, II și III au primit cadouri valoroase: power bank-uri, boxe portabile și căști fără fir. Echipele câștigătoare s-a ales cu trofeul *Ce? Unde? Când?*

Alegeri 4D – Conectează-te!

Pe parcursul anului 2022 CICDE și-a propus să desfășoare platforma de discuții electorale pentru elevii claselor liceale cu genericul „Alegeri 4D Conectează-te”.

Astfel, în perioada februarie – noiembrie 2022 au fost desfășurate 15 activități, pentru elevii și elevele din 15 instituții de învățământ din raioanele: Cahul; Cantemir; Căușeni; Ștefan Vodă;

Criuleni, municipiile Chișinău și Bălți și satul Copceac din UTA Găgăuzia. În total, la activități au participat 722 de elevi și eleve.

În cadrul acestora elevele și elevii au fost familiarizați cu privire la participarea în procesul electoral în calitate de alegător/alegătoare, observator/observatoare, candidat/candidată, funcționar/funcționară electorală, etc.

Instruirea metodiștilor/metodistelor din grădinițe

CICDE desfășoară începând cu 2019 activități pentru copiii din instituții preșcolare, din diferite localități ale Republicii Moldova.

Copiii sunt familiarizați printr-un mod interactiv cu termenul de alegeri și simulează ziua alegerilor, alegând personajul preferat din desene animate.

În același context, CICDE a elaborat o metodologie de educație electorală timpurie și 3 proiecte didactice pentru metodiștii și metodistele din grădinițe.

În perioada 20 iulie - 03 august 77 de metodiste, directoare și educatoare din 52 de instituții preșcolare au fost instruite pentru a desfășura activități de educație electorală în grădinițe.

Scopul instruirilor a fost de a capacita metodistele din instituțiile de educație timpurie prin oferirea suportului metodologic în vederea organizării și desfășurării activităților de educație electorală în grădinițe.

Urmare a realizării formărilor s-a constatat:

- Oportunitatea realizării activităților de formare;
- Necesitatea fortificării componentei de realizare a formărilor pentru educația timpurie;
- Disponibilitatea cadrelor didactice de a participa la formări;
- Coerența și perfecta compatibilitate dintre cadrul normativ și directivele educației electorale;
- Interesul mare al cadrelor didactice pentru participare.

Instruire pentru profesori „Alegeri de la A la Z”

În perioada iulie - decembrie 2022 au fost desfășurate 2 instruirii pentru profesorii și profesoarele de educație pentru societate.

Instruirea cu genericul „Alegeri de la A la Z,, s-a desfășurat în format mixt, după cum urmează:

- Parcurgerea de sine stătător a cursului pe platforma de e-learning a Centrului²;
- Instruirea online, desfășurată pe platforma Zoom.

Scopul instruirii a fost de a livra profesoarelor și profesorilor un set de activități de educație electorală care pot fi utilizate în cadrul orelor de educație pentru societate, pentru elevii și elevele din instituțiile preuniversitare.

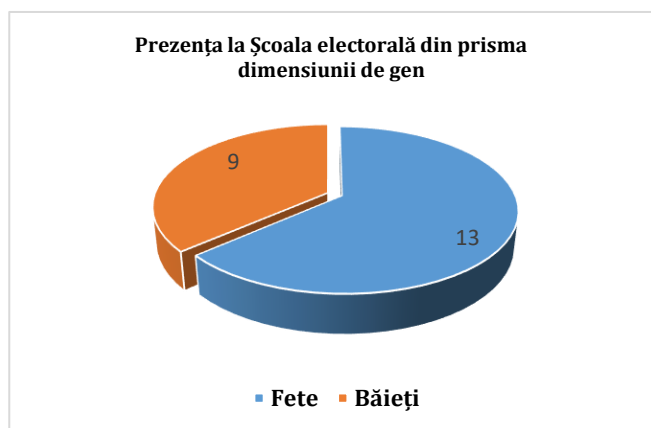
Instruirile au fost organizate la cerere. În urma anunțurilor publice la seminare s-au înscris și au participat 14 profesori și profesoare

Școala electorală

Școala electorală pentru tineri a avut loc în perioada 7-9 octombrie, la Vadul lui Vodă.

² <https://elearning.cicde.md/courses/details/41>

Școala a fost organizată pentru tinerii și tinerele alegătoare, reprezentanți/reprezentante ale societății civile și aripile de tineri ale partidelor politice din localitățile: Braniște (Râșcani), Sălcuța (Căușeni), Ialpujeni (Cimișlia) în contextul alegerilor locale noi din 16 octombrie 2022.

La fel, au participat tinere și tineri din alte localități în limita locurilor disponibile.

Scopul Școlii Electorale a fost educarea tinerei generații de actori electorali și creșterea gradului de implicare a acestora în procesul electoral.

La Școala Electorală au participat 22 de tineri, dintre care 9 băieți și 13 fete, vezi Diagrama nr. 5 dezagregare pe gen.

Diagrama nr. 5: Prezența la Școala electorală din prisma dimensiunii de gen

Participanții și participantele la Școală au fost din diferite raioane ale țării. În diagrama nr. 6 ilustrează dezagregarea datelor privind localitățile din care provin participanții (pe raioane).

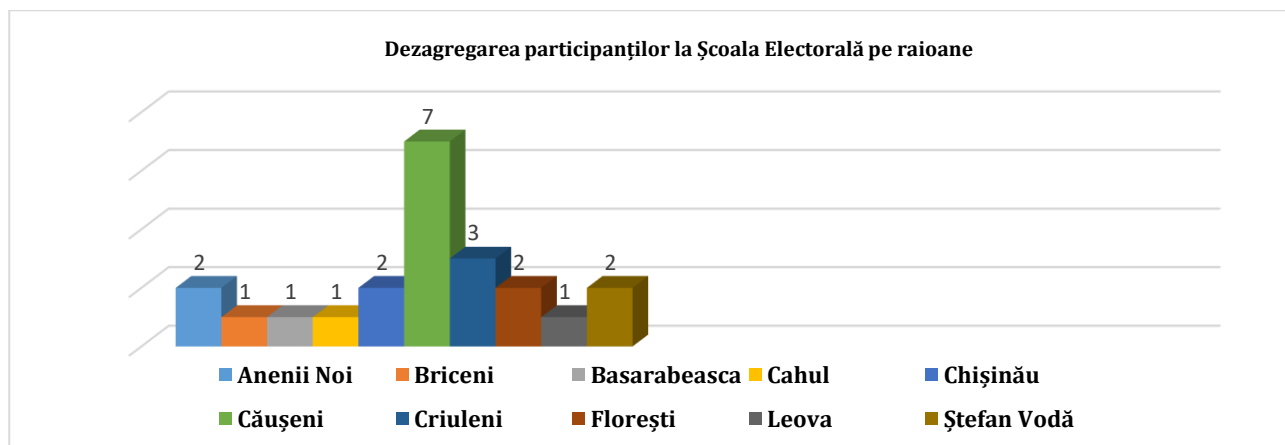

Diagrama nr.6: Dezagregarea datelor despre participanții la Școala Electorală (pe raioane)

Subiectele abordate în cadrul Școlii au fost: legislația și procesul electoral, participarea tinerilor la campaniile electorale, utilizarea abuzivă a resurselor administrative, utilizarea rețelelor de socializare, prioritățile tineretului în contextul procesului electoral, agende și advocacy pentru prioritizarea priorităților pentru tineret, accesibilitatea alegerilor, actorii implicați în alegeri etc.

Școala a culminat cu simularea unui proces electoral în care tinerii au avut ocazia să fie concurenți electorali, observatori, reprezentanți ai mass media și funcționari electorali. Ei/ele au ales ambasadorii Școlii Electorale.

La finalul activității, tinerii și tinerele au fost rugate să completeze un chestionar pentru a afla nivelul de satisfacție. La întrebarea dacă seminarul a coincis cu așteptările, 95% au răspuns da și doar 5% au răspuns parțial. De asemenea, toți participanții au răspuns că au primit răspuns la întrebările lor, că metodologia și cunoștințele formatorilor sunt excelente.

Tinerii au fost rugați să aprecieze mâncarea, cazarea și sala în care s-au desfășurat activitățile și toți au răspuns cu bine și excelent.

Școala Electorală pentru tineri a fost reflectată pe pagina oficială a CICDE, pe portalul civic.md și pe rețelele de socializare. Un participant al Școlii, împreună cu directoarea Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral, a vorbit despre această activitate în cadrul emisiunii „Bună Dimineața” de la postul TV Moldova 1.

Conferința electorală CICDE Open Talks

În 2022, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral de comun cu partenerii de dezvoltare au pus bazele pentru educația electorală în învățământul formal.

Astfel, a fost elaborată metodologia pentru grădinițe, a fost elaborat și aprobat de către Ministerul Educației curriculum de educație electorală în școli, pentru elevii din clasele a IX și a X și a fost elaborat curriculumul de educație electorală pentru un curs universitar.

Tot pe parcursul anului CICDE a realizat o serie de activități de educație electorală în instituțiile preșcolare și gimnaziale.

Pe 09 decembrie 2022 CICDE a împlinit 11 ani de la fondare. Cu această ocazie a organizat cea de a VI-a ediție a conferinței de totalizare CICDE Open Talks. Un eveniment devenit deja tradiție, unde sunt trecute în revistă rezultatele anului în curs, dar și pentru a discuta prioritățile de pe agenda instituției.

Subiectul ales pentru ediția din acest an a fost „Angajament pentru democrație prin educație electorală”.

Agenda conferinței a cuprins 4 sesiuni dedicate după cum urmează:

- Educația electorală timpurie
- Educația electorală în școli
- Educația electorală în universități
- Sesiune de întrebări - răspunsuri și concluzii.

La conferință au participat partenerii de dezvoltare, autoarele și autorii metodologiei și curriculum-urilor, profesori și profesoare de educație pentru societate, metodiste, educatoare, formatori și formatoare. În total au fost prezente 30 de persoane, dintre care 21 de femei și 9 bărbați.

Elaborarea materialelor

Metodologia pentru metodiștii și metodistele din grădiniță

În cadrul proiectului „Consolidarea democrației în Moldova prin alegeri incluzive și transparente” Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral a elaborat o metodologie pentru metodiștii și metodistele din grădinițe. Documentul include atât suport metodologic, cât și activități practice de educație electorală timpurie pentru copii cu vârste cuprinse între 5 și 7 ani. Metodologia va fi plasată pe platforma de e-learning a Centrului, la rubrica kit-uri educaționale și va fi accesibilă pentru cei/cele interesate.

La fel, participanții și participantele la instruirile pentru metodiști/metodiste au primit metodologia împreună cu proiectele didactice pe poșta electronică pentru a fi implementate în grădinițe.

Arci și Sfatul Pădurii

„Arci și Sfatul Pădurii” este prima carte pentru copii cu tematică electorală, fiind semnată de scriitoarea Ionela Hadârcă și de artistul plastic Lică Sainciuc.

Cartea a fost lansată pe 27 octombrie 2022, în incinta Librăriei din Centru. Evenimentul a reunit nume sonore din domeniul literaturii, precum Claudia Partole, Vasile Romanciuc, Emilian Galaicu-Păun, dar și reprezentanți ai CICDE și PNUD Moldova. Participanții au apreciat apariția cărții, menționând că este un produs unic pe piața de carte pentru copii din țara noastră.

La eveniment au fost prezenți copii cu părinți, care au achiziționat cartea și au obținut autografe de la autoare și artistul plastic.

Cartea promovează ideea că într-o societate democratică opinia și votul fiecăruia contează, vorbindu-le copiilor despre alegerile libere și corecte cu ajutorul lui Arci și a prietenilor săi. Pe parcursul poveștii, ei se implică activ în alegerile care se desfășoară în Codrul de Smarald, pentru ca ciorile viclene să nu preia conducerea Sfatului Pădurii.

Potrivit autoarei, Ionela Hadârcă, „Arci și Sfatul Pădurii” este o carte prin care copiii vor afla importanța deciziilor proprii și impactul acestora asupra comunității: „Este o carte scrisă cu mult suflet și sper ca cititorii să găsească în ea teme noi de discuții în familie, să îndrăgească personajele și să se amuze împreună cu cei dragi”.

Directoarea CICDE, Doina Bordeianu, i-a felicitat pe autori pentru colaborarea fructuoasă, soldată cu editarea cărții „Arci și Sfatul Pădurii”, care pe lângă valoarea sa artistică transmite un mesaj social foarte actual: „Valoarea literară incontestabilă se împletește frumos cu importanța mesajului civic pe care îl aduce copiilor – fiecare capitol este o lecție de bun simț, empatie și implicare în viața comunității. Datorită cărții, sperăm ca Arci să-și crească și mai mult notorietatea sa ca emisar al educației electorale atât printre copii, cât și printre părinți. Un atu important al acestei cărți este că deși se adresează copiilor, este la fel de captivantă și pentru adulți”, a spus Doina Bordeianu, directoarea CICDE.

Cartea a fost tipărită în 1500 de exemplare și va ajunge în casele copiilor și în grădinițe.

Kit de educație electorală

Kitul de educație electorală este destinat bibliotecarilor/bibliotecarelor și cadrelor didactice interesate de domeniul educației electorale.

Kitul însumează o serie de activități de educație electorală pentru elevii claselor primare, gimnaziale și liceale, iar anumite teme (cu proiecte desfășurate) sunt destinate copiilor de la grădinițe.

Kitul este un instrument de lucru pentru activități formale și non formale de educație electorală. Acesta urmărește formarea culturii electorale a tinerilor și tinerelor prin dezvoltarea competenței electorale.

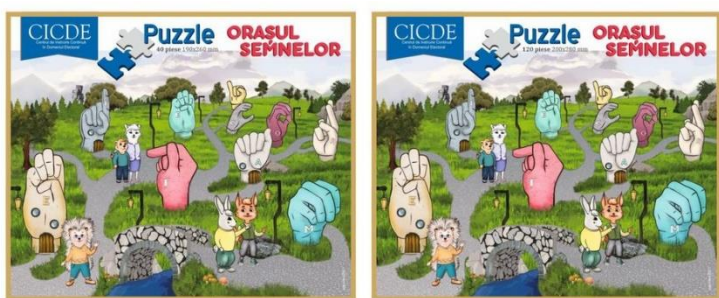
Pornind de la premisa că competența electorală este parte a competențelor civice și se revendică din alfabetizarea electorală, un concept nou în domeniul științelor educației, prezentul Kit recomandă mai multe moduri de realizare a activităților, și anume:

- educația prin cuvânt (pe baza convingerii civice ale educatorului);
- educație prin faptă (experiența comportamentului civic prin participarea la autoguvernare la nivel de grupă/grădiniță/familie);
- educație prin exemplu (educația pentru cetățenie prin exemple istorice, educație prin exemplul părinților care participă la vot și copii văd acest lucru);
- educarea în funcție de situație/context (situație de acțiune bazată pe libertatea de alegere civică);
- educația prin joc (diferite forme de joc, implicarea copiilor în simularea diferitor roluri civice în joc);
- educație prin comunicare (conversație de grup pe subiecte problematice)
- formarea atitudinii în baza lecturii textelor literare, a analizei studiilor de caz, a dezbaterilor.

Kitul va fi publicat pe pagina de e-learning a CICDE, astfel ca toți doritorii să aibă acces la el.

Puzzle electoral

CICDE a elaborat 3 jocuri de societate din seria „Archi te provoacă la joacă” destinate atât copiilor, cât și adulților.

Anul acesta au fost elaborate două puzzle-uri: unul din 40 de piese pentru copii de 5-7 ani și celălalt din 120 de piese pentru copii de 7-10 ani. La rezolvarea puzzle-ului, cu genericul „Orașul semnelor”, copiii descoperă cuvântul *Democrație* în limbajul semnelor.

Puzzle-urile au fost repartizate la grădinițele în care CICDE a desfășurat instruirii, dar și în cadrul activităților desfășurate pentru copii.

Quiz electoral – Ziua internațională a alegerilor

În contextul Zilei Internaționale a Alegerilor, care se sărbătorește anual în prima zi de joi din luna februarie, a fost elaborat și lansat pe rețelele de socializare a Centrului un quiz electoral, cu 15 întrebări despre alegeri din întreaga lume. La joc au participat 130 de persoane concomitent, iar primii 3 jucătorii care au acumulat cel mai mare punctaj au fost premiați.

Democrația Explicată De Copii

În contextul Zilei Internaționale a Democrației, care s-a sărbătorit la 15 septembrie, au fost filmați copii explicând cum văd ei democrația.

Produsele video au fost filmate la grădinița din com. Stăuceni și au inclus 5 secvențe separate dintr-un sondaj realizat cu copiii pe tematica democrației, dar și o versiune integrată. Materialele video, însoțite de texte scurte, au fost publicate în perioada 15-21 septembrie 2022, pe rețelele de sociale ale CICDE și PNUD Moldova.

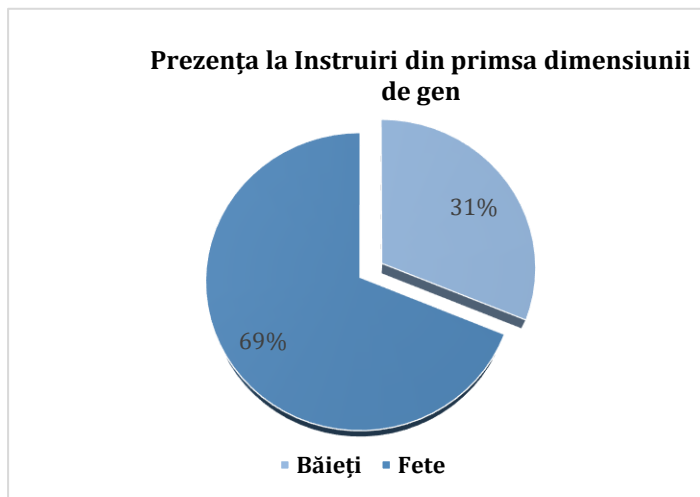
Alte activități realizate de către CICDE în afara planului anual

Instruirea membrilor consiliilor de Elevi

Consiliul Elevilor este o structură reprezentativă a elevilor la nivel instituțional implicată în identificarea și soluționarea problemelor care îi privesc, în parteneriat cu echipa managerială, cadrele didactice și părinții, în beneficiul elevilor și al comunității.

Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral a publicat la începutul anului de studii 2022-2023 un anunț prin care invita elevii claselor gimnaziale, liceale și echipele manageriale ale instituțiilor de învățământ să se înscrie pentru a beneficia de instruirea pentru Alegerile în consiliul de elevi.

Astfel, în urma înscrierilor și solicitărilor au fost desfășurate 4 seminare. La seminarele

desfășurate de către CICDE au participat elevi și elevele din 4 instituții de învățământ: Liceul Teoretic "Ion Vatamanu", din orașul Strășeni, Liceul Românești, raionul Strășeni; Liceul Universul din municipiul Chișinău; Gimnaziul satului Brătuleni, raionul Nisporeni. În cadrul seminarelor au participat 93 de elevi și eleve din clasele a V – a XII, dintre care au fost 64 fete, iar 29 băieți. Vezi *Diagrama nr. 7*

Diagrama 7: Prezența la seminarele de instruire prin prisma dimensiunii de gen

Atât obiectivele, cât și agenda instruirii sunt stabilite în programul de instruire, elaborat de CICDE.

Agenda cuprinde 8 sesiuni de lucru:

- etapele constituirii Comisiei Electorale Școlare;
- principalele atribuții ale Comisiei Electorale Școlare;
- noțiunea de campanie de informare;
- procedura de înregistrare în calitate de concurent electoral;

- observatorilor și drepturile acestora;
- simularea zilei alegerilor;
- pașii de numărare a voturilor;
- distribuire a mandatelor în Consiliul Elevilor.

Agenda de lucru combină sesiunile practice cu cele teoretice. S-a optat pentru o abordare interactivă și aplicativă adaptată nevoilor de instruire ale adolescenților și adolescentelor.

Evaluarea seminarului s-a realizat în baza unui chestionar pe care participanții și participantele au fost rugate să-l completeze. Ei/ele au apreciat subiectele seminarului, metodologia de instruire, cunoștințele formatorilor, expunându-se asupra obiectivelor atinse ale instruirii, dar și beneficiile obținute.

În linii generale, seminarul a fost evaluat pozitiv de către participanți. Per total, analiza cumulată a chestionarelor de evaluare pe toate zilele de seminar a arătat că 87% dintre participanți au fost total de acord cu afirmația „conținutul seminarului a fost interesant”, iar 13% au fost parțial de acord cu această afirmație. La întrebarea „*Timpul în cadrul seminarului a fost folosit rațional?* ” 85 % au răspuns „da”, 13 % au răspuns „parțial” și 1 % au răspuns „nu”. 87% consideră că au primit explicații clare la întrebările acordate, 11 % au primit parțial răspuns și 2 % nu au primit răspuns clar la întrebări.

Instruirea „Bibliotecile - puncte de educare a alegătorilor”

Pe parcursul anului 2022, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul electoral a organizat și desfășurat 2 instruirii pentru bibliotecarii și bibliotecarele din toate regiunile țării.

Bibliotecarii și bibliotecarele au avut posibilitatea să beneficieze de training, în urma anunțurilor publice, completând un formular.

Seminarele au fost desfășurate în format mixt, după cum urmează:

- Parcurgerea de sine stătător a cursului pe platforma de e-learning a Centrului;
- Instruirea online, desfășurată pe platforma Zoom.

Instruirile online, desfășurate pe platforma Zoom au îmbinat atât metodele tradiționale de instruire, precum mini prelegerea, demonstrația și explicația, dar și strategii activ-participative, precum exercițiul practic.

În total, la cele două instruirii au participat 49 de bibliotecare.

În cadrul atelierelor de lucru, participantele au discutat și dezbătut noțiunile și activitățile specifice ciclului electoral, prevederile legale privind organizarea alegerilor în Republica Moldova, sistemul organelor electorale, subiecții interesați în organizarea și desfășurarea scrutinelor electorale și, cel mai important, cum să dezvolte spiritul civic și participativ al tinerilor și viitorilor alegători, utilizatori ai bibliotecilor.

Bibliotecarele au apreciat necesitatea și importanța cunoștințelor pe care le-au acumulat în domeniul electoral.

Vizite de studii

Pe parcursul anului 2022 au fost organizate un șir de vizite de studii pentru diferite categorii de beneficiari.

Primii care au pășit pragul instituției au fost un grup format din 15 copii însoțiți de părinți, refugiați din Ucraina. Formatorii și formatoarele CICDE le-au povestit care este ocupația de bază a Centrului, cât este de importantă educația electorală și au desfășurat un șir de activități pentru ei. Copiii au primit în dar benzi electorale în limba ucraineană și mascota CICDE, ariciul Arci.

Elevii și elevele de la Centrul de Excelență în Administrarea Afacerilor în perioada 21-30 martie au efectuat 3 vizite la care au participat 79 de persoane.

Pe 6 aprilie la CICDE în vizită a fost echipa de voluntari „Oamenii V” din Ștefan Vodă, alcătuită din 14 tineri și tinere.

În total au fost efectuate 9 vizite de studiu la care au participat peste 180 de persoane.

În cadrul vizitelor copiii/elevii/studentii au fost familiarizați cu activitatea CICDE, au beneficiat de programul Alegeri 4 D și au simulat un proces electoral.

Realizări

Principalele rezultate obținute în urma activităților de educație civică desfășurate pe parcursul anului 2022 sunt următoarele:

- Aprobarea curriculumului de educație electorală pentru școli;
- Elaborarea metodologiei pentru instituțiile preșcolare;
- Majorarea numărului de persoane care cunosc mai bine diferite aspecte ale procesului electoral;
- Înțelegere mai bună a complexității procesului electoral și a locului acestuia în procesul democratic;
- Sensibilizarea publicului cu referire la continuitatea procesului electoral și a programelor de educație electorală;
- Formularea de răspunsuri la aspecte problematice ale procesului electoral;
- Rețea de tineri jucători CUC care au participa și doresc să participe în continuare la activități de educație civică organizate de CICDE;
- Capacitarea bibliotecilor publice pentru a deveni puncte de educare a alegătorilor.

Vizibilitate

Toate activitățile desfășurate pe parcursul anului 2022 au fost postate pe pagina oficială a Centrului³, pe rețelele sociale, dar și pe canalul de YouTube⁴, după caz. Directoarea CICDE a participat la emisiuni radio și TV, la live-uri, unde a discutat despre activitățile de educație electorală desfășurate de Centru. La fel au fost elaborate mai multe produse promoționale în scopul de a face vizibile activitățile CICDE.

Conferința CICDE Open Talks „Angajament pentru democrație prin educație electorală” a fost transmisă live și a fost afișată pe portaluri de noutăți și privesc.eu (vizualizată de 50051 persoane).

³ <https://www.cicde.md/index.php?pag=news&id=1063&l=ro&start=10>

⁴ https://www.youtube.com/results?search_query=cicde

Concluzii

Anul 2022 a fost un an foarte productiv. CICDE a reușit să realizeze toate activitățile planificate.

Pe parcursul anului peste 3 300 de persoane de diferite vârste au beneficiat direct de activitățile de educație electorală și instruire în domeniul electoral. În *Diagrama 8* este redat numărul de participanți pe fiecare activitate în parte.

Planului activităților de educație civică și electorală al Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral, pentru anul 2022, aprobat la data de 15 februarie 2022 a fost realizat în proporție de 96 %.

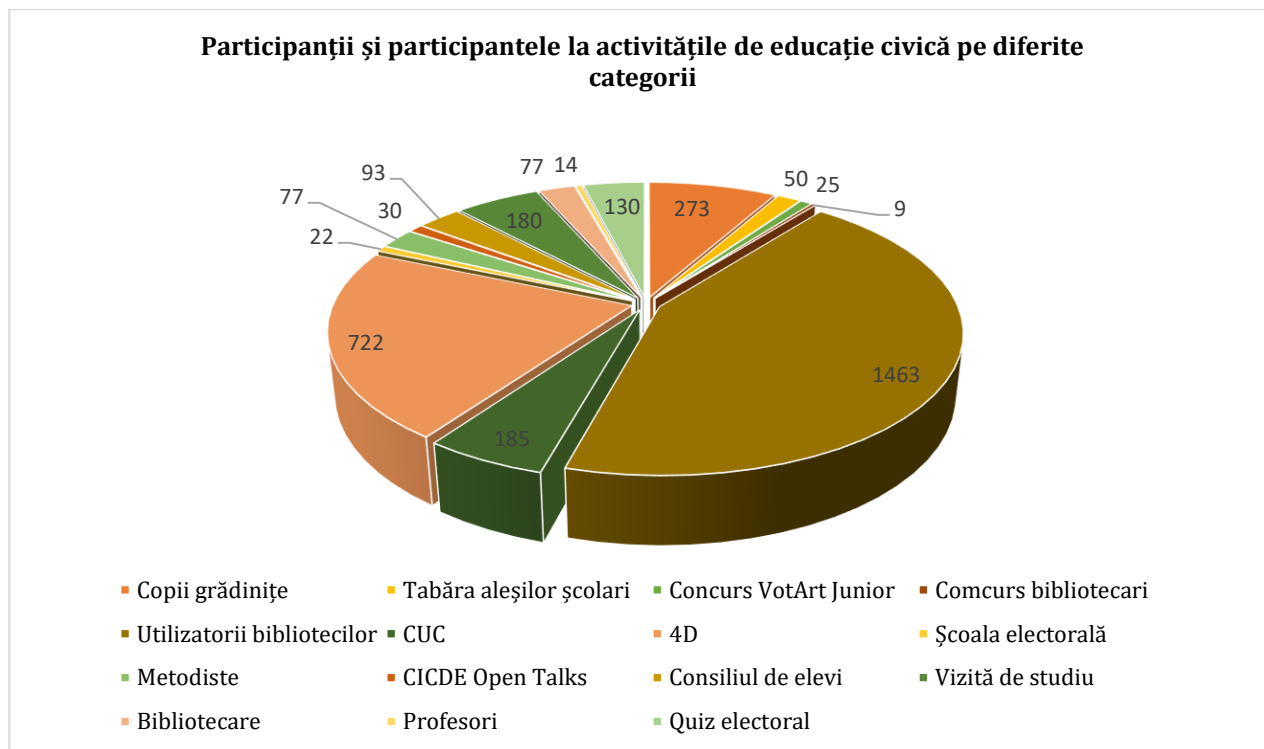

Diagrama nr. 8: Participanții și participantele la activitățile de educație civică pe diferite categorii